

2015-06-15

Dnr Forte 2015-01277

Dnr Socialdepartementet S2015/1590/SF

Remissvar: För kvalitet – Med gemensamt ansvar

Sammanfattning:

Forte tillstyrker förslaget om att landstingen ges lagstadgat uppdrag att ansvara för försäkringsmedicinska utredningar

Forte menar att bedömning av arbetsförmåga och rehabiliteringsmöjligheter är viktig del av hälso- och sjukvårdens ordinarie arbete, vilket är ett starkt argument för förslaget.

Detta innebär också att frågor om jäv och oberoende i utredningsverksamheten måste tydliggöras i uppdraget.

Forte tillstyrker förslaget om särskilda resurser till forskning inom området, och menar att uppdraget bör gälla forskning om försäkringsmedicinska bedömningar i vid mening.

Utredningens uppdrag har varit att utreda och lämna förslag på hur behovet av kvalificerade försäkringsmedicinska utredningar ska tillgodoses. För närvarande genomförs dessa av landstingen (antingen i egen regi eller upphandlat från privat aktör) genom överenskommelse mellan staten och SKL. För att få en tydligare reglering och bättre prioritering av denna verksamhet föreslår utredningen att landstinget ges ansvar enligt lag att genomföra försäkringsmedicinska utredningar och att försäkringskassan ersätter landstingen för detta. Utredningen ger några ytterligare förslag angående formerna för detta

Forskningsrådet för arbetsliv och välfärd (Forte) har genom åren på olika sätt stött kunskapsuppbyggnad inom området försäkringsmedicin, bl.a. genom att bidra till en särskild professur i ämnet. Forte tillstyrker därför i synnerhet de delar av betänkandet som föreslår förstärkt forskning om försäkringsmedicinska utredningar; metoder för utredningar, effekter av dem, prediktivt värde för återgång i arbete och andra utfall. Forte arbetar just nu med ett regeringsuppdrag avseende vetenskaplig utvärdering av de projekt som bedrivits inom ramen för REHSAM-satsningen, och har genomfört en kunskapssammanställning inom området som pekar på fortsatta forskningsbehov inom rehabiliteringsområdet, och bedömning av möjligheter till återgång i arbete efter långtidsjukskrining.

Swedish Research Council for Health, Working Life and Welfare

Address Box 894, SE-101 37 Stockholm · **Visiting address** Östra Järnväggsgatan 27

Phone +46 8 775 40 70 **Fax** +46 8 775 40 75

Org.nr 202100-5240 **E-mail** forte@forte.se **www.forte.se**

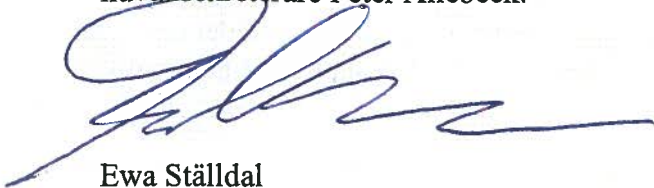
Forte instämmer i bedömningen att landstingen är den aktör som är bäst skickad att ansvara för genomförandet av försäkringsmedicinska utredningar. Verksamheten är komplex och faller vid sidan av den vanliga vårdverksamheten. Det är riktigt som utredningen anger att försäkringsmedicinska utredningar inte är hälso- och sjukvård i strikt mening. I betänkandet ges en ingående analys av innebörden av hälso- och sjukvård enligt lagtexter och tolkningar som gjorts. Forte vill dock till den analysen tillägga att bedömning av arbetsförmåga och rekommendationer om adekvat rehabilitering av patienter måste ingå som en integrerad del av vårdverksamheten. En betydande del av det underlag som ska ingå i en försäkringsmedicinsk bedömning finns redan hos vårdgivaren. Mycket kontakt sker också med Försäkringskassan i det dagliga arbetet. Den smala gränsytan mellan vård- och rehabiliteringsverksamhet och utredningar till försäkringskassan tydliggörs också i listan på "Fördelar", sid 114.

Just genom att utredningsverksamheten ofta ligger nära den "vanliga" vård och rehabiliteringsverksamheten, är frågor om jäv och oberoende särskilt angelägna. Detta utvecklas tydligt i utredningen, men frågan är om det inte bör tydliggöras ytterligare att själva utredningsarbetet måste bedrivas oberoende av vård och behandling. Utredningen anger att många landsting bedriver försäkringsmedicinska utredningar integrerat i exempelvis smärt- eller rehabiliteringsverksamheter. Risken för personunioner mellan behandlande personal och de som deltar i den försäkringsmedicinska utredningen är betydande. Det hade varit värdefullt om utredningen belyst hur jävsreglerna tillämpas och hur man praktiskt organiserar verksamheten när den är integrerad i den kliniska verksamheten. Det är naturligt att underlag i form av journaler och utredningsresultat hämtas från den vanliga vårdverksamheten, men själva bedömningen och den försäkringsmedicinska utredningen måste göras oberoende.

Forte stödjer förslaget om avsättning av medel för forskning inom området. Sådan forskning bör dock vara bredare formulerad än "effekten av de försäkringsmedicinska utredningarna". Det finns många vetenskapliga frågor som bör belysas inom detta område: Vilka instrument och vilka metoder används? Vad vet man om deras validitet och prediktiva värde? Vilka personer bedöms behöva särskild försäkringsmedicinsk utredning? Finns grupper som borde komma ifråga, men som får avslag i tidigare skede, eller tvärtom granskas vissa noggrannare utan att det finns tydligt skäl för det? Hur upplevs utredningarna av klienterna? Utredaren nämner också olika forskningsområden, och bland annat möjlighet till kontrollerad studie som jämför personer som genomgått utredning med sådana som ej gjort det.

Forte tillstyrker också att Inspektionen för Socialförsäkring (ISF) och Försäkringskassan ges tydligare uppdrag för att följa och utvärdera arbetet med försäkringsmedicinska utredningar, och att Försäkringskassan ges ytterligare resurser för kompetensstärkande åtgärder.

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Ewa Ståldal efter föredragning av huvudsekreterare Peter Allebeck.

Ewa Ståldal
Generaldirektör